

Sygn. akt I ACz 1528/16

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSA Krzysztof Sobierajski (spr.)

Sędziowie SSA Andrzej Szewczyk

SSA Paweł Rygiel

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa E. Ł.

przeciwko J. D.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 19 kwietnia 2016 roku, sygn. akt I C 73/16

postanawia

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że w punkcie I jego sentencji po słowie „zbywania” dodać słowa” i obciążania”.

Andrzej Szewczyk Krzysztof Sobierajski Paweł Rygiel

Sygn. akt I ACz 1528/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd I instancji w pkt I udzielił zabezpieczenia roszczenia powoda o uznanie za bezskuteczną w stosunku do niego umowy sprzedaży zawartej w formie aktu notarialnego z dnia 11 lipca 2013 roku, na podstawie której D. K. działając w imieniu spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. sprzedał na rzecz pozwanego należący do ww. spółki lokal użytkowy o powierzchni 133,53 m² stanowiący odrębną nieruchomość, położoną w K. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w K. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr KW (...), która to czynność została dokonana z pokrzywdzeniem powoda, któremu przysługuje od (...) Sp. z o.o. wierzytelność o łącznej wysokości 296 586,89 zł z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu o łącznej wysokości 24.686,50 zł - poprzez ustanowienie zakazu przez czas trwania niniejszego procesu pozwanemu zbywania nieruchomości - lokalu użytkowego opisanej wyżej; w pkt II oddalił wniosek o zabezpieczenie w pozostałej części.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że powód złożył wniosek o zabezpieczenie przywołanego roszczenia poprzez ustanowienie zakazu zbywania oraz obciążania przez stronę pozwaną ww. nieruchomości na rzecz osób trzecich do czasu prawomocnego zakończenia niniejszego postępowania oraz nakazanie dokonania stosownego wpisu do akt księgi wieczystej. Powód podał, że w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej pod nazwą Firma (...) w latach 2011-2012 współpracował ze spółką (...) przy realizacji prac budowlanych. Z uwagi na brak regulacji zobowiązań przez spółkę (...) wystąpił na drogę sądową, w czego rezultacie wydane zostały liczne nakazy

zapłaty. Na podstawie tych tytułów egzekucyjnych zainicjował postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w K. przy czym prowadzona egzekucja nie przyniosła rezultatu. Wobec podejrzenia bezprawności działań podjętych przez członków zarządu spółki (...) w osobach D. K. i I. S., które uzasadniały podejrzenie popełnienia czynu zabronionego, powód złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Obecnie przed Sądem Rejonowym w K. pod sygn. akt XII K 252/15 toczy się postępowanie karne. W toku prowadzonego postępowania zostało ujawnione, iż D. K. działając jako uprawniony do jednoosobowej reprezentacji członek dwuosobowego zarządu spółki dokonał na podstawie umowy zawartej w formie aktu notarialnego w dniu 11 lipca 2013 roku na rzecz pozwanego, prowadzącego działalność gospodarczą, sprzedaży lokalu użytkowego objętego żądaniem pozwu za kwotę brutto 625.630 zł. Umówiona cena sprzedaży płatna była w ten sposób, że pozwany potrącił ją w całości z wierzytelnością pieniężną przysługującą mu względem spółki (...), na co D. K. wyraził zgodę.

Sąd Okręgowy przywołując art. 730¹ § 1 k.p.c., art. 243 k.p.c., art. 755 § 1 pkt 2 k.p.c. oraz art. 527 § 1, 2 i 4 k.c. uznał, że powód uprawdopodobnił istnienie roszczenia ze skargi pauliańskiej, tj. że posiada wierzytelność wobec dłużnika spółki (...). Zdaniem Sądu okoliczności przedstawione w pozwie uprawdopodobniają, iż dłużnik dokonując przywołanej czynności działał ze świadomością pokrzywdzenia powoda jako wierzyciela, a w wyniku jej dokonania stał się niewypłacalny. Prowadzone przeciwko dłużnikowi postępowanie egzekucyjne jest bezskuteczne. Dłużnik wyzbył się majątku nieruchomego, wobec którego mogła zostać skierowana egzekucja, a mając świadomość istnienia zobowiązania względem powoda niewątpliwie działał z zamiarem jego pokrzywdzenia, poprzez uniemożliwienie skutecznej egzekucji. Według Sądu powód uprawdopodobnił nadto istnienie przesłanki z § 4 art. 527 k.c. skutkującej domniemaniem, iż pozwany wiedział, iż dłużnik działa z zamiarem pokrzywdzenia wierzyciela. Powód uprawdopodobnił również, iż brak zabezpieczenia mógłby uniemożliwić, bądź co najmniej znacznie utrudnić osiągnięcie celu postępowania w sprawie w przypadku zbycia ww. nieruchomości. Sąd przyjął, że nie sposób uznać, że wskazany przez uprawnionego sposób zabezpieczenia, przewidziany w art. 755 § 1 pkt 2 k.p.c., nie pozostaje w adekwatnym związku z roszczeniem ze skargi pauliańskiej. Równocześnie Sąd nie uwzględnił wniosku o zabezpieczenie w zakresie, w jakim powód domagał się nakazania stosownego wpisu do akt księgi wieczystej argumentując, że z wnioskiem takim winien wystąpić uprawniony.

Powód złożył zażalenie na pkt II postanowienia Sądu I instancji, w którym oddalono jego wniosek o ustanowienie zakazu obciążania nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w K., (...) Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr KW (...) na rzecz osób trzecich do czasu prawomocnego zakończenia niniejszego postępowania. Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzucił naruszenie art. 755 § 1 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie i udzielenie nieodpowiedniego sposobu zabezpieczenia poprzez ustanowienie zakazu, przez czas trwania niniejszego procesu, pozwanemu zbywania przywołanej nieruchomości - lokalu użytkowego, podczas gdy odpowiednie zabezpieczenie dla tego typu roszczeń powinno obejmować ustanowienie zakazu zbywania i obciążania przez stronę pozwaną nieruchomości na rzecz osób trzecich do czasu prawomocnego zakończenia postępowania, o co wnioskował w pozwie. Powód wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez udzielenie zabezpieczenia jego roszczenia przez ustanowienie zakazu zbywania oraz obciążania przez pozwanego ww. nieruchomości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powoda zasługuje na uwzględnienie.

Powód składając wniosek o udzielenie zabezpieczenia roszczenia o uznanie za bezskuteczną w stosunku do niego umowy sprzedaży zawartej w formie aktu notarialnego z dnia 11 lipca 2013 roku podołał obowiązkowi określonymu w art. 730⁽¹⁾ § 1 k.p.c. i uprawdopodobnił zarówno swoje roszczenie, jak i interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Sąd I instancji uwzględniając częściowo wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia nie wypowiedział się w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia dlaczego przychyłając się do wniosku w zakresie ustanowienia zakazu zbywania przez czas trwania procesu lokalu użytkowego o powierzchni 133,53 m⁽²⁾ położonego w K. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w K. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) (...), równocześnie nie

zabezpieczył żądania powoda poprzez ustanowienie zakazu obciążania przywołanej nieruchomości, o co wnioskował powód w zawartym w pozwie wniosku o udzielenie zabezpieczenia. Sąd I instancji w zakresie wnioskowanego przez powoda sposobu udzielenia zabezpieczenia zauważył jedynie, że nie uwzględnił wniosku o zabezpieczenie w zakresie, w jakim powód domagał się nakazania stosownego wpisu do akt księgi wieczystej argumentując, że z wnioskiem takim winien wystąpić uprawniony.

Sąd rozstrzygając o zakresie udzielonego zabezpieczenia roszczenia niepieniężnego bierze pod uwagę treść wniosku o udzielenie zabezpieczenia w zakresie sposobu zabezpieczenia, o czym mowa w art. 736 k.p.c., kierując się wskazaniem przepisu art. 755 § 1 k.p.c., który pozostawia swobodę w jego określeniu przywołując przykładowe sposoby udzielenia zabezpieczenia. Stosownie do zapisu art. 755 § 1 k.p.c. jeżeli przedmiotem zabezpieczenia nie jest roszczenie pieniężne, sąd udziela zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wykluczając sposobów przewidzianych dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych. W szczególności sąd może między innymi ustanowić zakaz zbywania przedmiotów lub praw objętych postępowaniem (pkt 2).

Sąd Okręgowy udzielając zabezpieczenia roszczenia powoda opartego na przepisie art. 527 k.c. określił sposób zabezpieczenia wnioskowany przez powoda i przywołany w pkt 2 § 1 art. 755 k.p.c. zakazując pozwanemu zbywania przez czas niniejszego procesu nieruchomości w postaci lokalu użytkowego położonego w K.. W ocenie Sądu Apelacyjnego na gruncie niniejszej sprawy brak podstaw do przyjęcia, iż zabezpieczenie, którego udzielenia domaga się powód, nie może polegać również na zakazie obciążania przez pozwanego przywołanej przez powoda nieruchomości. Art. 755 § 1 k.p.c. nie zawiera zamkniętego katalogu dopuszczalnych sposobów zabezpieczenia i nie wyklucza zakazu obciążania nieruchomości jako sposobu zabezpieczenia roszczenia niepieniężnego. Wraz z zakazem zbywania nieruchomości przywołanej przez powoda zakaz obciążania stanowi bez wątpienia większe zabezpieczenie jego roszczenia opartego na skardze pauliańskiej niż sam zakaz zbywania nieruchomości. Taki sposób zabezpieczenia roszczenia powoda pozostaje w adekwatnym związku z roszczeniem ze skargi pauliańskiej, ogranicza pozwanego w możliwości rozporządzania nieruchomością, do której odnosi się wniosek o udzielenie zabezpieczenia, realizuje tym samym przywoływany przez powoda w zażaleniu postulat możliwości zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności względem dłużnika z nieruchomości nabytej od niego przez pozwaną osobę trzecią. Zbycie, czy też obciążenie przez pozwanego ww. nieruchomości może bowiem uniemożliwić powodowi, w przypadku korzystnego dla niego zakończenia postępowania, wykonanie w drodze egzekucji zapadłego w sprawie orzeczenia. Zmodyfikowany niniejszym postanowieniem sposób zabezpieczenia winien być w związku z tym, w okolicznościach niniejszej sprawy, postrzegany jako odpowiedni. Zapewni uprawnionemu należyty ochronę prawną, a obowiązanego nie obciąży ponad potrzebę realizując tym samym postulat wskazane w art. 730¹ § 3 k.p.c.

W świetle powyższego należało przyjąć, iż argumentacja powoda zawarta w zażaleniu zasługiwała na uwzględnienie i skutkowałą korektą udzielonego przez Sąd I instancji sposobu zabezpieczenia odpowiadają stanowisku powoda zawartym w zażaleniu.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny w Krakowie na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie.

Andrzej Szewczyk Krzysztof Sobierajski Paweł Rygiel